

ANALIZA IMPACTULUI	
în procesul de fundamentare a Proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituire a produselor alimentare și asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanele aflate în instituțiile penitenciare	
Titlul analizei impactului:	Analiza impactului în procesul de fundamentare a <i>Proiectului hotărârii Guvernului privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituire a produselor alimentare și asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanele aflate în instituțiile penitenciare</i>
Data:	
Autoritatea publică (autorul):	Ministerul Justiției
Subdiviziunea:	Direcția elaborare acte normative
Persoana responsabilă și datele de contact:	Viorica CORNESCU, consultant superior, Secția drept public din cadrul Direcției elaborare acte normative, tel.: (022) 20-14-29 email: viorica.cornescu@justice.gov.md
Compartimentele analizei impactului	
1. Definirea problemei	
<i>a) Determinați clar și concis problema și/sau problemele care urmează să fie soluționate</i>	
<p>1. Normele actuale de alimentare a deținuților cuprind o gama restrânsă de produse alimentare, ceea ce cauzează apariția unor patologii somatice;</p> <p>2. O serie de produse alimentare incluse în normele minime actuale de alimentare a persoanelor deținute nu mai sunt potrivite pentru un regim alimentar sănătos;</p> <p>3. Normele actuale de alimentare a deținuților cuprind cantități exagerate pentru unele tipuri de produse;</p> <p>4. Normele actuale de alimentare a deținuților nu sunt adaptate pentru unele categorii de persoane deținute cu nevoi specifice de hrană, chestiune care a servit temei pentru constatarea violării art. 3 CEDO în cauza Talambuța și Iascinina¹;</p> <p>5. Nu sunt reglementate norme de alimentare pentru copiii în vârstă de până la 3 ani, care locuiesc împreună cu mamele lor în detenție;</p> <p>6. Nu sunt reglementate condițiile de alimentare a deținuților care aparțin diverselor confesiuni religioase sau particularități ce vizează regimul alimentar de post, după caz, vegetarian sau vegan.</p>	
<i>b) Descrieți problema, persoanele/entitățile afectate și cele care contribuie la apariția problemei, cu justificarea necesității schimbării situației curente și viitoare, în baza dovezilor și datelor colectate și examinate</i>	
<p>Hrana este unul din factorii principali ce influențează starea de sănătate. Atât insuficiența, cât și supraconsumul de alimente pot afecta sănătatea persoanelor, manifestându-se prin diferite tulburări sau boli. Dreptul la hrană este o parte componentă a dreptului la sănătate, care este un</p>	

¹ <https://hudoc.echr.coe.int/?i=001-214430>

drept fundamental al omului², garantat de Constituția Republicii Moldova. Acest drept se referă în egală măsură și la persoanele aflate în detenție, deoarece statul are obligația pozitivă de a crea condițiile adecvate de deținere, inclusiv prin oferirea unei alimentații corecte și echilibrate.

Actualmente, normele minime de alimentare zilnică a deținuților sunt reglementate prin *Hotărârea Guvernului nr. 609/2006*. Actul normativ conține norme minime de alimentare zilnică pentru următoarele categorii de deținuți: generală (pentru adulți) [anexa nr. 1], pentru deținutele gravide și mame care alăptează [anexa nr. 2], pentru deținuții bolnavi de tuberculoză [anexa nr. 3], pentru deținuții minori [anexa nr. 4], pentru deținuții bolnavi și invalizi de gradul I și II [anexa nr. 5] și asigurarea deținuților cu hrană rece în timpul escortării [anexa nr. 6]. Cu referire la munca în condiții grele și nocive, pct. 2 al *Hotărârii Guvernului nr. 609/2006*, stipulează că *deținuții antrenați la munci în condiții grele și nocive sunt asigurați cu rație alimentară specială și preparate vitaminoase în conformitate cu normele privind realizarea măsurilor de protecție a muncii, aprobate de către Ministerul Economiei și Comerțului (organul responsabil de domeniul protecției muncii la momentul aprobării Hotărârii Guvernului nr. 609/2006)*.

În principiu, normele actuale de alimentare cuprind informații cu privire la aportul zilnic reglementat de energie (kcal) și nutrimente (proteine, lipide, glucide, vitaminele C și B₂ și mineralele calciu și fier). Fiecare normă conține o gamă de produse alimentare cu specificarea valorii energetice și nutriționale pentru fiecare produs inclus în normă.

Cu toate acestea, normele respective nu permit asigurarea unei alimentații variate care să corespundă raportului dintre principiile de alimentare corectă și aportul caloric zilnic necesar.

Astfel, gama de produse alimentare incluse în normele minime este una restrânsă. Unele grupuri de produse, cum ar fi fructele și legumele proaspete și leguminoasele (de exemplu, fasole, mazăre etc.) lipsesc, iar altele, cum ar fi pâinea sunt incluse în cantități exagerată, ceea ce duce la risipă.

În același timp, normele conțin produse, cum ar fi „grăsimile animale topite – alimentare și de culinarie”, caracteristice perioadei sovietice și care nu mai sunt considerate potrivite pentru un regim alimentar sănătos, precum și cantități exagerate de pâine și sare.

Conform datelor de monitorizare, se atestă că cca 40% din cantitatea de pâine nu este consumată de către deținuți. Cantitățile de sare depășesc de 4-5 ori aportul recomandat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), de cel mult 5 g de sare pe zi, din toate sursele, ceea ce reprezintă un factor de risc pentru hipertensiunea arterială, bolile cardiovasculare și alte afecțiuni, în condițiile în care supraconsumul alimentar este un factor de risc pentru sănătate. Cantitatea medie estimată de pâine și produse de panificație consumată de populația Republicii Moldova a constituit cca 320 g/zi în anul 2021.³

La fel, normele minime de alimentare actuale nu acoperă unele categorii de persoane deținute cu nevoi specifice de hrană reieșind din particularitățile individuale ce țin de starea de sănătate, cum ar fi persoanele imuno-compromise, cu diabet sau cele obeze. De asemenea, nu este prevăzută asigurarea cu hrană a sugarilor și copiilor mici aflați în îngrijirea mamelor deținute (vid care, în prezent, se acoperă, prin preluarea normelor din alte acte normative).

² Universal Declaration of Human Rights (1948) / Declarația Universală a Drepturilor Omului

³ Biroul Național de Statistică. Consumul produselor alimentare pe produse alimentare și ani, 2021 (disponibil la: http://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_04%20NIV_NIV060/NIV060100.px/table/tableViewLayout1/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774).

Aportul reglementat de energie și nutrimente, în particular glucide pentru unele grupuri de persoane deținute, depășește nevoile lor reale, avându-se în vedere efortul fizic depus și ar putea contribui la dezvoltarea supragreutății și a obezității.

În prezent, bolile sistemului digestiv (2332 de cazuri), ale sistemului cardio-vascular (1256 de cazuri), sau bolile endocrine (479 de cazuri, dintre care în jur de 90 de cazuri sunt diagnosticați cu diabet zaharat), au o pondere ridicată în rândul afecțiunilor somatice de care suferă persoanele deținute. La fel, un indicator ridicat se înregistrează în cazul infecției HIV cu un indice de 211, dintre care 11 cazuri noi pe parcursul primului semestru al anului 2023.

Creșterea ratei de morbiditate impune statutului alte costuri suplimentare, cele legate de acordarea asistenței medicale necesare, de aceea, neasigurarea unui regim alimentar corect, se transformă într-o povară și mai pronunțată, ținând cont că costurile unei intervenții medicale complexe sunt enorme, în comparație cu costurile unor măsuri de prevenție, cum ar fi asigurarea unui regim alimentar corect. Este de menționat faptul că pentru acești pacienți este necesară asigurarea unei alimentații dietetice, lucru nereglementat de *Hotărârea Guvernului nr. 609/2006*.

În cauza Talambuța și Iascinina⁴, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a constatat violarea art. 3 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, deoarece autoritățile naționale nu au întreprins măsurile necesare pentru a proteja sănătatea și bunăstarea reclamantilor și, prin urmare, nu le-au asigurat condiții adecvate de detenție compatibile cu demnitatea umană.

La fel, Curtea a constatat că dieta specială este în general esențială pentru gestionarea corectă a diabetului zaharat, iar autoritățile nu au căutat să stabilească dacă hrana oferită reclamantei era adecvată și dacă nerespectarea acestei diete prescrise din punct de vedere medical a avut vreun efect negativ asupra stării de sănătate a acesteia și asupra eficienței tratamentului antidiabetic administrat (§60).

De asemenea, prin Raportul special privind respectarea drepturilor copiilor în sistemul administrației penitenciare din Republica Moldova din 29.11.2021, Avocatul poporului pentru drepturile copilului, a evidențiat faptul că *Hotărârea Guvernului nr. 609/2006*, nu reglementează norme de alimentare pentru copiii în vârstă de până la 3 ani care locuiesc împreună cu mamele lor în detenție. În privința acestora se aplică normele stabilite pentru casele de copii din sistemul Ministerului Sănătății. În acest sens, a recomandat modificarea hotărârii respective cu includerea prevederilor referitoare la alimentarea dietetică și norme de asigurare cu consumabile (detergenți, seturi igienice), inclusiv pentru copii până la vârsta de 3 ani, cât timp vor mai exista mame cu copii în penitenciare.

c) Expuneți clar cauzele care au dus la apariția problemei

1. *Normele actuale de alimentare a deținuților cuprind o gama restrânsă de produse alimentare incluse în normele minime actuale de alimentare a persoanelor deținute, ceea ce cauzează apariția unor patologii somatice.*

Conform normelor actuale, unele grupuri de produse alimentare, cum ar fi fructele și legumele proaspete și leguminoasele (de exemplu, fasole, mazăre etc.) lipsesc, iar altele, cum ar fi pâinea sunt incluse în cantități exagerată, ceea ce duce la risipă.

⁴ [TALAMBUȚA AND IAȘCININA v. THE REPUBLIC OF MOLDOVA \(coe.int\)](https://www.coe.int/en-ru/TALAMBUȚA_AND_IAȘCININA_v._THE_REPUBLIC_OF_MOLDOVA)

Conform datelor statistice privind morbiditatea în rândul deținuților, nu se atestă o dinamică negativă a situației a patologiilor somatice, în condițiile în care numărul persoanelor deținute este în descreștere.

Nr. d/o	Capitolul maladiei	2019	2020	2021	2022	2023
1	Boli infecțioase și parazitare	960	880	740	920	1654
1.1	<i>Tuberculoza</i>	126	61	54	79	78
1.2	<i>HIV infectie, dintre care:</i>	152	165	167	180	211
	- cazuri noi	17	12	12	13	22
2	Tumori	26	30	19	17	23
3	Bolile sângelui	58	72	59	68	90
4	Bolile endocrine	218	206	182	387	479
5	Tulburări mintale și comportamentale	2509	2795	2735	2358	3273
6	Bolile sistemului nervos	526	509	599	631	638
7	Bolile ochiului și anexelor	385	444	460	370	379
8	Bolile urechii și apofizei	122	134	145	139	140
9	Bolile sistemului cardio-vascular	1102	1035	1102	1069	1256
10	Bolile sistemului respirator	1418	1260	1021	1344	1942
11	Bolile sistemului digestiv	2537	2003	2438	2475	2332
12	Bolile pielii și țesutului subcutanat	411	294	334	282	432
13	Bolile sistemului articular	353	421	286	234	314
14	Bolile aparatului genitor-urinar	668	764	756	769	928
15	Malformații congenitale	2	3	3	1	4
16	Traume și intoxicații	808	633	779	1056	784
17	Morbiditatea generală	12103	11709	11658	12379	14957

2. *O serie de produse alimentare incluse în normele minime actuale de alimentare a persoanelor deținute nu mai sunt potrivite pentru un regim alimentar sănătos*

Normele actuale conțin „grăsimi animale topite – alimentare și de culinarie”, caracteristice perioadei sovietice și care nu mai sunt considerate potrivite pentru un regim alimentar sănătos, precum și cantități exagerate de pâine și sare.

3. *Normele actuale de alimentare a deținuților cuprind cantități exagerate pentru unele tipuri de produse*

Conform datelor de monitorizare, se atestă că cca 40% din cantitatea de pâine nu este consumată de către deținuți. Cantitățile de sare depășesc de 4-5 ori aportul recomandat de Organizația Mondială a Sănătății (OMS), de cel mult 5 g de sare pe zi, din toate sursele, ceea ce reprezintă un factor de risc pentru hipertensiunea arterială, bolile cardiovasculare și alte afecțiuni, în condițiile în care supraconsumul alimentar este un factor de risc pentru sănătate.

4. *Normele actuale de alimentare a deținuților nu sunt adaptate pentru unele categorii de persoane deținute cu nevoi specifice de hrană, chestiune care a servit temei pentru constatarea violării art. 3 CEDO în cauza Talambuța și Iascina⁵*

⁵ [TALAMBUȚA AND IASCININA v. THE REPUBLIC OF MOLDOVA \(coe.int\)](https://www.coe.int/en-ru/TALAMBUȚA_AND_IASCININA_v._THE_REPUBLIC_OF_MOLDOVA)

În cauza menționată, Curtea a constatat că dieta specială este în general esențială pentru gestionarea corectă a diabetului zaharat, iar autoritățile nu au căutat să stabilească dacă hrana oferită reclamantei era adecvată și dacă nerespectarea acestei diete prescrise din punct de vedere medical a avut vreun efect negativ asupra stării de sănătate a acesteia și asupra eficienței tratamentului antidiabetic administrat (§60).

5. Nu sunt reglementate norme de alimentare pentru copiii în vârstă de până la 3 ani, care locuiesc împreună cu mamele lor în detenție

Prin Raportul special privind respectarea drepturilor copiilor în sistemul administrației penitenciare din Republica Moldova din 29.11.2021, Avocatul poporului pentru drepturile copilului, a evidențiat faptul că *Hotărârea Guvernului nr. 609/2006*, nu reglementează norme de alimentare pentru copiii în vârstă de până la 3 ani care locuiesc împreună cu mamele lor în detenție. În privința acestora se aplică normele stabilite pentru casele de copii din sistemul Ministerului Sănătății. În acest sens, a recomandat modificarea hotărârii respective cu includerea prevederilor referitoare la alimentarea dietetică și norme de asigurare cu consumabile (detergenți, seturi igienice), inclusiv pentru copii până la vârsta de 3 ani, cât timp vor mai exista mame cu copii în penitenciare.

6. Nu sunt reglementate condițiile de alimentare deținuților care aparțin diverselor confesiuni religioase sau particularități ce vizează regimul alimentar de post, după caz, vegetarian sau vegan

Normele actuale nu conțin soluții privind alimentarea corespunzătoare a categoriilor menționate de condamnății, fapt ce creează nemulțumiri, inclusiv abuzuri.

d) Descrieți cum a evoluat problema și cum va evolua fără o intervenție

În mare parte din cauza unui regim alimentar necorespunzător, se atestă o dinamică negativă a situației a patologiilor somatice, în condițiile în care numărul persoanelor deținute este în descreștere.

Astfel, bolile sistemului digestiv (2332 de cazuri), ale sistemului cardio-vascular (1256 de cazuri), sau bolile endocrine (479 de cazuri, dintre care în jur de 90 de cazuri sunt diagnosticați cu diabet zaharat), au o pondere ridicată în rândul afecțiunilor somatice de care suferă persoanele deținute. La fel, un indicator ridicat se înregistrează în cazul infecției HIV cu un indice de 211, dintre care 11 cazuri noi pe parcursul primului semestru al anului 2023.

Creșterea ratei de morbiditate impune statului alte costuri suplimentare, cele legate de acordarea asistenței medicale necesare, de aceea, neasigurarea unui regim alimentar corect, se transformă într-o povară și mai pronunțată, ținând cont că costurile unei intervenții medicale complexe sunt enorme, în comparație cu costurile unor măsuri de prevenție, cum ar fi asigurarea unui regim alimentar corect. Este de menționat faptul că pentru acești pacienți este necesară asigurarea unei alimentații dietetice, lucru nereglementat de *Hotărârea Guvernului nr. 609/2006*.

La fel, din cauză lipsei unor diete speciale pentru persoanele bolnave, Guvernul Republicii Moldova a fost obligat să achite cca 17 mii euro în cauza în cauza Talambuța și Iascinina, unde s-a constatat violarea art. 3 CEDO pe acest motiv.

e) Descrieți cadrul juridic actual aplicabil raporturilor analizate și identificați carențele prevederilor normative în vigoare, identificați documentele de politici și reglementările existente care condiționează intervenția statului

Cadrul normativ relevant îl formează *Codul de executare*.

Astfel, conform art. 228 alin. (1) și (2), condamnaților, după consultarea specialiștilor în nutriție, li se asigură, din contul mijloacelor bugetului de stat, de 3 ori pe zi hrană caldă, cu respectarea normelor *minime stabilite de Guvern*. Femeilor gravide condamnate, mamelor care alăptează, condamnaților minori, condamnaților care lucrează în condiții grele și nocive, precum și condamnaților bolnavi, conform indicațiilor medicului, și condamnaților cu dizabilități severe și accentuate li se stabilește o rație alimentară suplimentară.

Actualmente, normele minime de alimentare zilnică a deținuților sunt reglementate prin *Hotărârea Guvernului nr. 609/2006*. Actul normativ conține norme minime de alimentare zilnică pentru următoarele categorii de deținuți: generală (pentru adulți) [anexa nr. 1], pentru deținutele gravide și mame care alăptează [anexa nr. 2], pentru deținuții bolnavi de tuberculoză [anexa nr. 3], pentru deținuții minori [anexa nr. 4], pentru deținuții bolnavi și invalizi de gradul I și II [anexa nr. 5] și asigurarea deținuților cu hrană rece în timpul escortării [anexa nr. 6]. Cu referire la munca în condiții grele și nocive, pct. 2 al Hotărârii Guvernului nr. 609/2006, se stipulează că *deținuții antrenați la munci în condiții grele și nocive sunt asigurați cu rație alimentară specială și preparate vitaminoase în conformitate cu normele privind realizarea măsurilor de protecție a muncii, aprobate de către Ministerul Economiei și Comerțului* (organul responsabil de domeniul protecției muncii la momentul aprobării Hotărârii Guvernului nr. 609/2006).

La etapa actuală, condițiile de substituie a produselor sunt reglementate prin *Ordinul ministrului justiției nr. 100/2007* cu privire la aprobarea normelor de alimentare a deținuților pentru cazurile excepționale când aprovizionarea deținuților cu hrană caldă nu este posibilă, și a normelor de substituie a unor produse alimentare prin altele

2. Stabilirea obiectivelor

a) Expuneți obiectivele (care trebuie să fie legate direct de problemă și cauzele acesteia, formulate cuantificat, măsurabil, fixat în timp și realist)

Se trasează următoarele obiective:

- îmbunătățirea gamei de produse alimentare destinate persoanelor deținute, pentru a preveni apariția unor patologii somatice;
- excluderea din rația de alimentare a deținuților a produselor care nu sunt potrivite pentru un regim alimentar sănătos;
- revizuirea normelor de alimentare a deținuților, în partea ce ține de produse expuse în cantități exagerate;
- adaptarea normele de alimentare a deținuților pentru categorii de persoane cu nevoi specifice de hrană (persoane deținute cu diverse patologii);
- întreprinderea măsurilor cu caracter general în vederea executării Hotărârii CtEDO în cauza Talambuța și Iascinina (cererile nr. 23151/09 și 30762/13);
- reglementarea normelor de alimentare pentru copiii în vârstă de până la 3 ani, care locuiesc împreună cu mamele lor în detenție;
- reglementarea condițiilor de alimentare a deținuților care aparțin diverselor confesiuni religioase sau particularități ce vizează regimul alimentar de post, după caz, vegetarian sau vegan.

3. Identificarea opțiunilor

a) Expuneți succint opțiunea care presupune lipsa de intervenție

După cum s-a expus *supra*, în cazul lipsei de intervenție în chestiunile supuse analizei, vor persista și în continuare problemele sistemice cu care se confruntă sistemul administrației penitenciare, prin agravarea situației ce ține de morbiditatea generală din sistem.

Acest lucru impune să se aloce sume tot mai mari pentru tratamentul deținuților, în schimbul acțiunilor de prevenire a patologiilor.

La fel, vor exista și alte cereri pe rolul Curții Europene a Drepturilor Omului în care se vor reclama condițiile precare de detenție sub aspectul lipsei unor condiții de alimentare specifice pentru categoriile de condamnații cu nevoi speciale.

b) Expuneți principalele prevederi ale proiectului, cu impact, explicând cum acestea ținesc cauzele problemei, cu indicarea noutăților și întregului spectru de soluții/drepturi/obligații ce se doresc să fie aprobate

Proiectul vizează aprobarea normelor minime de hrană și de substituție a unor produse alimentare cu altele pentru persoanele aflate în instituțiile penitenciare, precum și normele de asigurare a deținuților cu obiecte de igienă de primă necesitate, care au fost expuse în două anexe separate.

Normelor minime de hrană și de substituție a unor produse alimentare cu altele, prezentate în anexa nr. 1 la proiectul hotărârii, reglementează structura normelor minime de hrană destinate persoanelor aflate în instituțiile penitenciare, regulile generale de aplicare a acestora, precum și opțiunile de substituție a unor produse alimentare cu altele. Normele respective se aplică în privința persoanelor arestate preventiv, condamnate la pedeapsa închisorii sau detențiune pe viață, față de care s-a dispus sancțiunea arestului contravențional, copiilor femeilor deținute, în vârstă de până la 3 ani, aflate în instituțiile penitenciare.

Proiectul propune șase norme de hrană, și anume:

- Norma de hrană nr. 1A - minimă generală pentru deținuți;
- Norma de hrană nr. 1AB - supliment pentru munci ușoare și medii;
- Norma de hrană nr. 1AC - supliment pentru munci grele;
- Norma de hrană nr. 2A - pentru deținutele gravide și mamele care alăptează;
- Norma de hrană nr. 2B - pentru copiii cu vârsta de 0-5 luni aflați în grija mamelor deținute;
- Norma de hrană nr. 2C - pentru copiii cu vârsta de 6-12 luni, care se află împreună cu mamele deținute;
- Norma de hrană nr. 2D - pentru copiii cu vârsta de 1-3 ani inclusiv, care se află împreună cu mamele lor deținute;
- Norma de hrană nr. 3 - pentru deținuții minori și tineri;
- Norma de hrană nr. 4A - pentru deținuții bolnavi;
- Norma de hrană nr. 4B - pentru deținuții bolnavi de tuberculoză și imuno-compromiși;
- Norma de hrană nr. 4AC - supliment pentru deținuții cu distrofie;
- Norma de hrană nr. 5 - de asigurare a deținuților cu rație rece în timpul escortării;
- Norma de hrană nr. 6 - de substituție a unor produse alimentare prin altele.

Structura normelor de hrană și plafoanele calorice pe categorii de persoane sunt expuse în secțiuni separate cu evidențierea asortimentului de produse alimentare și cantitățile cuvenite. Totodată, meniurile vor fi elaborate în așa fel încât să corespundă valorii energetice zilnice necesare pentru fiecare categorie de persoane deținute, iar produsele să fie în așa fel combinate încât să ofere, pe de o parte, o diversificare adecvată a alimentelor, iar, pe de altă parte, să nu

constituie o povară în prepararea zilnică a unui asortiment exagerat de alimente (spre exemplu, în aceeași zi nu se vor prepara două tipuri diferite de carne, acestea fiind combinate și preparate în zile diferite, astfel încât să se păstreze valoarea energetică obținută din consumul de carne zilnic).

Valoarea energetică și nutritivă a rațiilor zilnice se ia în considerare nevoile în funcție de sex, vârstă, efortul obișnuit, stare fiziologică (pentru femei), stare de sănătate și munca prestată.

Rațiile alimentare au fost diversificate pentru a lua în considerare un aport potrivit de energie și substanțe nutritive prin prisma gamei de produse alimentare incluse în rație.

La elaborarea normelor de hrană s-a optat pentru reducerea consumului de sare și creșterea consumului de fructe și legume, ce va avea un impact pozitiv asupra sănătății deținuților și va contribui la reducerea riscului de boli netransmisibile (hipertensiune și boli cardiovasculare, diabet, cancer etc). Fructele împreună cu legumele proaspete sunt surse importante de vitamine, minerale și fibre alimentare, iar leguminoasele reprezintă o sursă bună de proteine vegetale și de glucide complexe.

Actualizarea și extinderea normelor de alimentare pentru copiii cu vârsta până la 3 ani va permite asigurarea lor cu hrană necesară dezvoltării normale a organismului, în funcție de particularitățile vârstei acestora. Astfel, proiectul propune instituirea normei de hrană pentru deținutele gravide și mamele care alăptează (norma 2A), precum și norme de hrană specifice pentru copii cu vârstă de 0-5 luni (norma 2AB), 6-12 luni (norma 2AC) și pentru cei cu vârsta de 1-3 ani inclusiv (norma 2AD). Aceste reglementări vor asigura o alimentație corespunzătoare și echilibrată care să răspundă cerințelor de dezvoltare eficientă cu un impact semnificativ asupra sănătății copiilor aflați în îngrijirea mamelor din detenție.

La fel, au fost revizuite normele de hrană destinate minorilor și tinerilor (norma de hrană nr. 3) astfel încât să furnizeze o cantitate adecvată de nutrienți, în proporții corespunzătoare, adaptată etapei de dezvoltare în care se încadrează această categorie de deținuți.

Revizuirea normei de hrană destinate pentru persoanele imuno-compromise a luat în considerare creșterea aportului de energie și nutrimente necesară să acopere nevoile crescute provocate de afecțiunile avute.

Modificările propuse vor contribui la îmbunătățirea rațiilor alimentare și vor permite asigurarea cu hrană adecvată, atât a persoanelor deținute sănătoase, cât și a celor cu probleme de sănătate cu nevoi alimentare speciale, cum ar fi, de exemplu, deținuții diagnosticați cu diabet sau distrofie. Astfel, în cazul deținuților cu afecțiuni de sănătate, persoana responsabilă din serviciul medical va stabili regimul alimentar specific, pentru fiecare caz în parte, în conformitate cu meniurile zilnice recomandate pentru diferite afecțiuni medicale. Meniurile zilnice recomandate vor fi elaborate de către Administrația Națională a Penitenciarelor în baza sistemului de „dieta standard”, ținând cont și de indicațiile specifice ale normei de hrană nr. 4A.

Rația alimentară rece (norma de hrană nr. 5), destinată persoanelor escortate în funcție de perioada misiunii de escortare, reglementează norma de alimentare a deținuților în perioada escortări, acolo unde nu se poate distribui și servi hrana caldă.

Regimul alimentar al deținuților are în vedere și diversele confesiuni religioase sau particularități ce vizează regimul alimentar de post, după caz, vegetarian sau vegan.

Un aspect important vizează normele de substituie a unor produse alimentare, ce urmează a fi prevăzute de prezenta hotărâre. La etapa actuală, condițiile de substituie a produselor sunt reglementate prin ordin al ministrului justiției. Normele de substituie au fost îmbunătățite reieșind

din actualizările propuse pentru normele minime zilnice generale. Astfel, proiectul stabilește situațiile în care se poate recurge la substituirea produselor alimentare (lipsa temporară sau parțială a unor produse agroalimentare prevăzute de normele de hrană de bază, pentru realizarea unor meniuri variate, chiar dacă produsele de bază din norme sunt asigurate pentru realizarea unor meniuri dietetice, conform prescripțiilor medicale). Implementarea recomandărilor va contribui la îmbunătățirea regimului alimentar, diversificarea, ajustarea corespunzătoare a rației pentru deținuții bolnavi și, în consecință, la ameliorarea stării de sănătate a acestora.

Proiectul conține reglementări privind posibilitatea externalizării alimentației persoanelor aflate în instituțiile penitenciare și, în acest sens, stabilește situațiile când poate fi aplicată această soluție și anume: blocul alimentar își întrerupe activitatea pentru efectuarea unor lucrări de reparații sau investiții capitale, nefiind rațională ca hrana să fie furnizată de către o altă instituție din sistemul administrației penitenciare, în cadrul unor proiecte-pilot, în funcție de existența resurselor financiare corespunzătoare sau în cazul apariției unor circumstanțe excepționale. Recurgerea la externalizare se efectuează în baza contractelor de prestări servicii, cu aprobarea acestui fapt de către ministrul justiției.

În anexa nr. 2 sunt detaliate chestiunile cu privire la normele de asigurare a deținuților cu obiecte de igienă de primă necesitate. Reglementările respective evidențiază spectrul de produse ce se distribuie deținuților pentru menținerea igienei individuale, cât și colective.

c) Expuneți opțiunile alternative analizate sau explicați motivul de ce acestea nu au fost luate în considerare

Pe marginea problemelor care au stat la baza elaborării prezentului proiect de act normativ, opțiuni alternative nu au fost identificate.

4. Analiza impacturilor opțiunilor

a) Expuneți efectele negative și pozitive ale stării actuale și evoluția acestora în viitor, care vor sta la baza calculării impacturilor opțiunii recomandate

Cu referire la aceste aspecte ne-am expus detaliat la pct. 1 și pct. 2 lit. a) din prezenta analiză de impact.

b¹) Pentru opțiunea recomandată, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

Implementarea opțiunii recomandate va avea un impact considerabil la îmbunătățirea regimului alimentar și, în consecință, a stării de sănătate a deținuților și va contribui esențial la ameliorarea condițiilor de deținere.

De menționat că opțiunea recomandată are impact sub formă de costuri (cheltuieli financiare). Impactul bugetar se estimează aproximativ în suma de 27 mil. lei, conform următorului tabel:

Necesarul mijloacelor financiare pentru alimentația deținuților pentru anul 2024								
Nr crt	Preț estimativ	Numărul total al deținuților or preconizați	Un. de măsură	Numărul preconizat al deținuților pe categorii			Norma necesară pentru următoarele zile (kg.)	Total
		6000						

	lei/kg, l. buc. etc.)	Denumirea produselor		Norma generală pentru deținuți. Anexa nr. 1A	Deținutele gravide și mamele care alăptează. Anexa Nr.2A	Deținuții bolnavi de tuberculoză și imuno-compromiși Anexa. Nr.4B	Deținuții minori. Anexa. Nr.3	Pentru deținuții bolnavi Anexa Nr.4A		lei
				2810	3	87	200	2900		
1	11,50	Pâine din făină de grâu de calitate întâi în amestec cu calitatea a doua sau cu făină de secară.	kg	0,4000	0,3500	0,4000	0,4000	0,3500	823020,25	9464733
2	8,00	Făină de grâu cal. II	kg	0,0100	0,0150	0,0100	0,0300	0,0100	23365,48	186924
3	Total crupe	kg	0,0910	0,0500	0,0900	0,0600	0,0950	201184,35		
	12,50	porumb (22,5%)	kg	0,0205	0,0113	0,0203	0,0135	0,0214	45266,48	565831
	9,00	orz (22,5%)	kg	0,0205	0,0113	0,0203	0,0135	0,0214	45266,48	407398
	9,00	grâu (22,5%)	kg	0,0205	0,0113	0,0203	0,0135	0,0214	45266,48	407398
	9,00	arpacaș de orz mărunț (22,5%)	kg	0,0205	0,0113	0,0203	0,0135	0,0214	45266,48	407398
	20,00	hrișca (3,3% - 1 dată pe lună)	kg	0,0030	0,0017	0,0030	0,0020	0,0031	6639,08	132782
	20,00	orez (6,7% - 2 ori pe lună)	kg	0,0061	0,0034	0,0060	0,0040	0,0064	13479,35	269587
4	14,50	Paste făinoase simple	kg	0,0250	0,0100	0,0300	0,0300	0,0100	39379,85	571008
5	Carne	kg	0,0856	0,1018	0,0975	0,0726	0,0800	180983,02		
	48,00	de pui (31,07%)	kg	0,0266	0,0266	0,0400	0,0266	0,0200	51693,68	2481297

	100,00	de porc (68,93%)	kg	0,0590	0,0470	0,0575	0,0460	0,0300	97503,46	9750346
	100,00	de vită (0%)	kg	0,0000	0,0282	0,0000	0,0000	0,0300	31785,88	3178588
6	65,00	Pește (eviscerat, fără cap)	kg	0,0700	0,0600	0,0800	0,0700	0,0600	143021,60	9296404
7	8,84	Mazăre boabe uscate	kg	0,0500	0,0200	0,0500	0,0250	0,0000	54717,15	483700
8	48,00	Ulei vegetal	kg	0,0350	0,0200	0,0250	0,0250	0,0150	54416,03	2611969
9	23,00	Zahăr	kg	0,0200	0,0200	0,0400	0,0300	0,0200	45165,10	1038797
10	110,00	Ceai	kg	0,0010	0,0010	0,0010	0,0010	0,0010	2190,00	240900
11	5,70	Sare alimentară iodată	kg	0,0050	0,0050	0,0050	0,0050	0,0050	10950,00	62415
12	7,00	Cartofi	kg	0,4440	0,3470	0,6400	0,5120	0,3500	883942,77	6187599
13	6,70	Varză proaspătă (vară-toamnă)	kg	0,1440	0,1800	0,3000	0,1800	0,1000	138203,60	925964
14	6,50	Varză murată (iarnă-primăvara)	kg	0,1000	0,0000	0,1000	0,1250	0,0000	57432,75	373313
15	6,00	Legume proaspete (vară-toamnă)	kg	0,0540	0,1075	0,1070	0,1070	0,1000	86280,80	517685
16	6,00	Legume conservate (iarnă-primăvara)	kg	0,0500	0,0800	0,0800	0,0800	0,0800	72215,25	433292
17	120,00	Condimente	kg	0,0010	0,0010	0,0010	0,0010	0,0010	2190,00	262800
18	47,00	Pastă de tomate	kg	0,0050	0,0050	0,0050	0,0100	0,0100	16607,50	780553
19	3,70	Ouă de găină	buc.	0,2500	1,0000	0,2500	0,2500	1,0000	1342196,25	4966126
20	30,00	Legume rădăcinoase (țelină, hrean, ridiche) (<u>morcovi</u> , <u>sfecla</u> , <u>usturoi</u> , <u>napi</u> , <u>cartofi</u>)	kg	0,1200	0,1200	0,1200	0,1200	0,1400	283970,00	8519100

		<u>rutabaga</u> <u>.ceapă</u> <u>si cartofi</u> <u>dulci.</u>								
21	10,00	Lapte	litre	0,1000	0,1500	0,3000	0,1000	0,200 0	331255,7 5	331255 8
22	10,00	Fructe proaspete	kg	0,0800	0,1180	0,1120	0,1120	0,100 0	199763,7 7	199763 8
23	130,00	Unt	kg	0,0150	0,0350	0,0400	0,0300	0,030 0	50638,28	658297 6
24	100,00	Verdețuri (mărar, pătrunjel)	kg	0,0050	0,0050	0,0050	0,0050	0,015 0	21535,00	215350 0
25	7,00	Ceapă	kg	0,0585	0,0500	0,0580	0,0580	0,060 0	129641,0 7	907487
26	45,00	Usturoi	kg	0,0047	0,0040	0,0050	0,0050	0,000 0	5348,71	240692
27	45,00	Covrigi simpli	kg	0,0000	0,0500	0,0400	0,0500	0,035 0	42022,45	189101 0
28	15,00	Chefir	kg	0,0000	0,1000	0,1000	0,1000	0,100 0	116435,0 0	174652 5
29	52,00	Brânză de vaci	kg	0,0000	0,0200	0,0200	0,0000	0,025 0	27119,50	141021 4
29	52,00	Brânză de oi/vacă (telemea)	kg	0,0000	0,0000	0,0100	0,0000	0,000 0	317,55	16513
30	33,00	Smântână	kg	0,0000	0,0200	0,0000	0,0000	0,000 0	21,90	723
31	40,00	Magiun	kg	0,0500	0,0000	0,0400	0,0400	0,030 0	87227,70	348910 8
31	35,00	Amidon de cartofi	kg	0,0000	0,0000	0,0000	0,0000	0,005 0	5292,50	185238
Total prognozat										88.458. 087 lei
Total prognozat conform HG 609/2006										61.000. 549 lei
Impactul bugetar										27.457. 538 lei

Beneficiile care vor decurge din opțiunea recomandată constau în următoarele:

- asigurarea respectării cerințelor de detenție impuse de art. 3 CEDO;
- diminuarea morbidității generale din sistemul de detenție;
- economii pe termen lung privind alocațiile destinate asistenței medicale;
- diminuarea cererilor depuse în adresa Curții Europene a Drepturilor Omului în care se reclamă condițiile precare de detenție sub aspectul lipsei unor condiții de alimentare specifice pentru categoriile de condamnați cu nevoi speciale.

b²) Pentru opțiunile alternative analizate, identificați impacturile completând tabelul din anexa la prezentul formular. Descrieți pe larg impacturile sub formă de costuri sau beneficii, inclusiv părțile interesate care ar putea fi afectate pozitiv și negativ de acestea

După cum se menționează la pct. 3 lit. c) din prezenta analiză de impact, opțiuni alternative

nu au fost identificate.
<i>c) Pentru opțiunile analizate, expuneți cele mai relevante/iminente riscuri care pot duce la eșecul intervenției și/sau schimba substanțial valoarea beneficiilor și costurilor estimate și prezentați presupuneri privind gradul de conformare cu prevederile proiectului a celor vizați în acesta</i>
Pentru opțiunea recomandată riscuri nu au fost identificate.
<i>d) Dacă este cazul, pentru opțiunea recomandată expuneți costurile de conformare pentru întreprinderi, dacă există impact disproporționat care poate distorsiona concurența și ce impact are opțiunea asupra întreprinderilor mici și mijlocii. Se explică dacă sunt propuse măsuri de diminuare a acestor impacturi</i>
Nu este cazul.
<u>Concluzie</u>
<i>e) Argumentați selectarea unei opțiuni, în baza atingerii obiectivelor, beneficiilor și costurilor, precum și a asigurării celui mai mic impact negativ asupra celor afectați</i>
Pornind de la scopul și finalitățile urmărite, precum și argumentele detaliate expuse supra, considerăm că proiectul actului normativ urmează a fi susținut și adoptat.
5. Implementarea și monitorizarea
<i>a) Descrieți cum va fi organizată implementarea opțiunii recomandate, ce cadru juridic necesită a fi modificat și/sau elaborat și aprobat, ce schimbări instituționale sunt necesare</i>
În procesul implementării va fi necesară ajustarea actelor normative interne, și anume: - abrogarea Ordinului ministrului justiției nr. 100/2007 cu privire la aprobarea normelor de alimentare a deținuților pentru cazurile excepționale când aprovizionarea deținuților cu hrană caldă nu este posibilă, și a normelor de substituie a unor produse alimentare prin altele; - modificarea Ordinului ministrului justiției nr. 512/2007 cu privire la aprobarea Regulamentului privind organizarea alimentației deținuților în penitenciare, prin actualizarea dispozițiilor ce vizează modul și condițiile de organizare a alimentației persoanelor aflate în instituțiile penitenciare și particularitățile de funcționare a blocurilor alimentare din instituțiile penitenciare; - elaborarea, de către Administrația Națională a Penitenciarelor, a meniurilor zilnice recomandate în baza sistemului de „diete standard”.
<i>b) Indicați clar indicatorii de performanță în baza cărora se va efectua monitorizarea</i>
- morbiditatea generală din sistemul administrației penitenciare; - suma alocațiilor anuale destinate serviciilor medicale pentru persoanele deținute; - numărul cererilor depuse în adresa Curții Europene a Drepturilor Omului în care se reclamă condițiile precare de detenție sub aspectul lipsei unor condiții de alimentare specifice pentru categoriile de condamnați cu nevoi speciale.
<i>c) Identificați peste cât timp vor fi resimțite impacturile estimate și este necesară evaluarea performanței actului normativ propus. Explicați cum va fi monitorizată și evaluată opțiunea</i>
Evaluarea impacturilor estimate ale proiectului de act normativ va putea fi realizată peste aproximativ trei ani de la data intrării în vigoare a acestuia. Raportul anual de activitate al Administrației Naționale a Penitenciarelor va cuprinde aspecte privind cuantificarea indicatorilor de performanță.
6. Consultarea

a) Identificați principalele părți (grupuri) interesate în intervenția propusă			
<ul style="list-style-type: none"> - Ministerul Finanțelor; - Ministerul Sănătății; - Oficiul Avocatului poporului; - Asociația „Promo-lex”. 			
b) Explicați succint cum (prin ce metode) s-a asigurat consultarea adecvată a părților			
Proiectul de act normativ, nota informativă și analiza de impact au fost prezentate subiecților expuși supra în vederea coordonării prevederilor.			
c) Expuneți succint poziția fiecărei entități consultate față de documentul de analiză a impactului și/sau intervenția propusă (se expune poziția a cel puțin unui exponent din fiecare grup de interese identificat)			
–			
Anexă			
Tabel pentru identificarea impacturilor			
Categoriile de impact	Punctaj atribuit		
	<i>Opțiunea propusă</i>	<i>Opțiunea alterativă 1</i>	<i>Opțiunea alterativă 2</i>
Economic			
costurile desfășurării afacerilor	0	–	–
povara administrativă	0	–	–
fluxurile comerciale și investiționale	0	–	–
competitivitatea afacerilor	0	–	–
activitatea diferitor categorii de întreprinderi mici și mijlocii	0	–	–
concurența pe piață	0	–	–
activitatea de inovare și cercetare	0	–	–
veniturile și cheltuielile publice	+2	–	–
cadrul instituțional al autorităților publice	0	–	–
alegerea, calitatea și prețurile pentru consumatori	0	–	–
bunăstarea gospodăriilor casnice și a cetățenilor	+2	–	–
situația social-economică în anumite regiuni	0	–	–
situația macroeconomică	0	–	–
alte aspecte economice	0	–	–
Social			
gradul de ocupare a forței de muncă	0	–	–
nivelul de salarizare	0	–	–
condițiile și organizarea muncii	0	–	–
sănătatea și securitatea muncii	+3	–	–
formarea profesională	0	–	–
inegalitatea și distribuția veniturilor	0	–	–
nivelul veniturilor populației	0	–	–
nivelul sărăciei	0	–	–

accesul la bunuri și servicii de bază, în special pentru persoanele social-vulnerabile	+1	–	–
diversitatea culturală și lingvistică	0	–	–
partidele politice și organizațiile civice	0	–	–
sănătatea publică, inclusiv mortalitatea și morbiditatea	0	–	–
modul sănătos de viață al populației	+3	–	–
nivelul criminalității și securității publice	+1	–	–
accesul și calitatea serviciilor de protecție socială	0	–	–
accesul și calitatea serviciilor educaționale	0	–	–
accesul și calitatea serviciilor medicale	0	–	–
accesul și calitatea serviciilor publice administrative	+2	–	–
nivelul și calitatea educației populației	0	–	–
conservarea patrimoniului cultural	0	–	–
accesul populației la resurse culturale și participarea în manifestații culturale	0	–	–
accesul și participarea populației în activități sportive	0	–	–
discriminarea	+1	–	–
alte aspecte sociale	0	–	–
De mediu			
clima, inclusiv emisiile gazelor cu efect de seră și celor care afectează stratul de ozon	0	–	–
calitatea aerului	0	–	–
calitatea și cantitatea apei și resurselor acvatice, inclusiv a apei potabile și de alt gen	0	–	–
biodiversitatea	0	–	–
flora	0	–	–
fauna	0	–	–
peisajele naturale	0	–	–
starea și resursele solului	0	–	–
producerea și reciclarea deșeurilor	0	–	–
utilizarea eficientă a resurselor regenerabile și neregenerabile	0	–	–
consumul și producția durabilă	0	–	–
intensitatea energetică	0	–	–
eficiența și performanța energetică	0	–	–
bunăstarea animalelor	0	–	–
riscuri majore pentru mediu (incendii, explozii, accidente etc.)	0	–	–
utilizarea terenurilor	0	–	–
alte aspecte de mediu	0	–	–

Tablelul se completează cu note de la -3 la +3, în drept cu fiecare categorie de impact, pentru fiecare opțiune analizată, unde variația între -3 și -1 reprezintă impacturi negative (costuri), iar variația între 1 și 3 – impacturi

pozitive (beneficii) pentru categoriile de impact analizate. Nota 0 reprezintă lipsa impacturilor. Valoarea acordată corespunde cu intensitatea impactului (1 – minor, 2 – mediu, 3 – major) față de situația din opțiunea „a nu face nimic”, în comparație cu situația din alte opțiuni și alte categorii de impact. Impacturile identificate prin acest tabel se descriu pe larg, cu argumentarea punctajului acordat, inclusiv prin date cuantificate, în compartimentul 4 din Formular, lit. b¹) și, după caz, b²), privind analiza impacturilor opțiunilor.

Anexe:

- Proiectul hotărârii Guvernului privind aprobarea Normelor minime de hrană, de substituire a produselor alimentare și asigurare cu obiecte de igienă de primă necesitate a persoanele aflate în instituțiile penitenciare - 31 file;
- Nota informativă - 8 file.